

VALSTS KONTROLE

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; fakss 67017673; e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs
teksta failā

Finanšu ministrei D.Reizniecei - Ozolai

pasts@fm.gov.lv

Atzinums

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā

Nr.2.4.1-35/2017

PAR LATVIJAS REPUBLIKAS 2017.GADA PĀRSKATA PAR VALSTS BUDŽETA IZPILDI UN PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM SAGATAVOŠANAS PAREIZĪBU

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta 1.punktu un Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta 2017.gada 26.septembra revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-35/2017, ir veikta finanšu revīzija par Latvijas Republikas 2017.gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (turpmāk – Saimnieciskā gada pārskats) sagatavošanas pareizību, kas ietvēra valsts konsolidētās grāmatvedības bilances 2017.gada 31.decembrī, pārskata par konsolidēto kopbudžeta izpildi 2017.gadā, pārskata par valsts konsolidēto pārādu 2017.gada 31.decembrī un finanšu pārskatu pielikumu, grāmatvedības uzskaites pamatprincipu apraksta un vadības ziņojuma pārbaudi.
2. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem, kā arī saskaņā ar Starptautiskajiem standartiem augstākajām revīzijas iestādēm, kas nosaka mūsu pienākumu ievērot ētikas prasības. Valsts kontroles atbildība, kas izriet no standartu prasībām, ir aprakstīta tālāk šī atzinuma sadaļā *Valsts kontroles atbildība*, kā arī revīzijas ziņojumā. Revīzijā ir iegūti pietiekami un atbilstoši pierādījumi, kas nodrošina pietiekamu pārliecību, lai sniegtu atzinumu.

ATZINUMS AR IEBILDĒM

3. Pamatojoties uz revīzijā konstatētajiem faktiem, izņemot sadaļā *Pamatojums atzinuma ar iebildēm sniegšanai* minēto jautājumu ietekmi, Saimnieciskā gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par valsts finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un valsts darbības finansiālajiem rezultātiem saimnieciskajā gadā, kas noslēdzās 2017.gada 31.decembrī, un ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

PAMATOJUMS ATZINUMA AR IEBILDĒM SNIEGŠANAI**APJOMA IEROBEŽOJUMI**

4. Tā kā Saimnieciskā gada pārskatā nodokļu ieņēmumi netiek uzrādīti pēc uzkrāšanas principa, Valsts kontrole nevar izteikt atzinumu par nodokļu ieņēmumu pilnīgumu, tas ir, vai pārskatā ir uzrādīti visi ieņēmumi, pret kuriem ir radies nodokļu pienākums, un visas saistības, kuras radušās nodokļu administrēšanas rezultātā, kas attiecas uz pārskata periodu, izņemot ieņēmumus no nekustamā īpašuma nodokļa, ko administrē pašvaldības.
5. Tā kā nodevu administrēšanas sistēma nav sakārtota un Saimnieciskā gada pārskatā uzrādītā informācija par nodevu ieņēmumiem nav pilnīga, kā arī pastāv risks, ka nodevas netiek iekasētas pilnā apmērā, Valsts kontrole nevar izteikt atzinumu par ieņēmumu no nodevām pilnīgumu.
6. Valsts kontrole nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstīgus revīzijas pierādījumus attiecībā uz ilgtermiņa ieguldījumu 517,5 milj. *euro* apmērā pilnīgumu, tajā skaitā pašvaldību gada pārskatu daļā 451,9 milj. *euro* apmērā un ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskatos 65,6 milj. *euro* apmērā. Tāpēc Valsts kontrole nevarēja noteikt, vai šajās summās būtu nepieciešams veikt korekcijas.
7. Ņemot vērā pastāvošo nenoteiktību un atbilstošu, pietiekamu un ticamu pierādījumu trūkumu, Valsts kontrole nevar gūt pārliecību, un neizsaka savu atzinumu par darījuma, ko, iespējams, noslēdzis Lielvārdes domes bijušais priekšsēdētājs J. Āboliņš, Lielvārdes novada domes vārdā parakstot dokumentu – parādzīmi/vekseli 200 milj. *euro* vērtībā, iespējamo ietekmi vai tās neesamību uz Saimnieciskā gada pārskatu.
8. Valsts kontrole nevarēja iegūt atbilstīgus revīzijas pierādījumus attiecībā uz pašvaldību deputātu atalgojuma aprēķina un izmaksas atbilstību normatīvo aktu prasībām kopumā 547,8 tūkst. *euro* apmērā. Tāpēc Valsts kontrole nevarēja noteikt, vai šo izdevumu apjomā būtu nepieciešams veikt korekcijas.
9. Pašvaldības gada pārskatos ziedojumu un dāvinājumu daļā ir uzrādījušas ieņēmumus 2,5 milj. *euro* apmērā no komersantiem, kas saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju nav atzīstami par ziedojumiem, lai arī tos uzrāda šajā pārskata sadaļā. Valsts kontrole nevarēja gūt pietiekamus pierādījumus un pārliecību par darījumu ekonomisko būtību un tāpēc neizsaka atzinumu par šiem ieņēmumiem.
10. Ministriju pārskatos netika gūta pārliecība par nepieciešamo labojumu apmēru un ietekmi uz gada pārskata izdevumiem no pamatdarbības 50,1 milj. *euro* apmērā un īstermiņa saistībām 37,2 milj. *euro* apmērā, jo nevarēja iegūt pierādījumus attiecībā uz piemēroto aplēšu par īstermiņa saistībās un izdevumos atzīstamo nodokļu summu pamatojumu.

BŪTISKAS NEATBILSTĪBAS

11. Saimnieciskā gada pārskatā uzrādītajām Rīgas pilsētas pašvaldības saistībām 270,0 milj. *euro* apmērā piemērota nepareiza klasifikācija. Tās uzrādītas pretēji darījuma ekonomiskajai būtībai kā ilgtermiņa parāds piegādātājiem un darbuņēmējiem, nevis kā aizņēmums, un pārskata pielikumā nav norādīts aizņēmumu 463,7 milj. *euro* apmērā.

CITI BŪTISKI JAUTĀJUMI ATBILSTOŠI NORMATĪVO AKTU PRASĪBĀM

ZIŅOŠANA PAR AMATPERSONU PĀRKĀPUMIEM

12. Veicot revīzijas procedūras par pašvaldību deputātu atlīdzību, ziedojumu saņemšanas tiesiskumu un dotāciju piešķiršanu biedrībām un nodibinājumiem, Valsts kontroles revidenti konstatēja vairākus amatpersonu pārkāpumus un likuma prasībām neatbilstošu ziedojumu pieņemšanu pašvaldībai, par ko ir ziņots Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam.

ZIŅOŠANA ATBILSTOŠI AUGSTĀKO REVĪZIJAS IESTĀŽU STARPTAUTISKAJAM STANDARTAM (ISSAI)¹ - NODOKĻU MAKSĀTĀJU NAUDAS LĪDZEKĻU IESALDĒŠANA KREDĪTIESTĀDĒS

13. Jautājums, kas pēc revidentu profesionālā sprieduma bija nozīmīgs, veicot finanšu revīziju par 2017.gada pārskatu sagatavošanu, un radīja diskusijas ar Valsts ieņēmumu dienestu (turpmāk – VID), ir nodokļu maksātāju naudas līdzekļu iesaldēšana kredītiestādēs.
14. - 18. **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA].**

ZIŅOŠANA PAR CITU INFORMĀCIJU, IESKAITOT VADĪBAS ZIŅOJUMU

19. Par Vadības ziņojumā iekļauto informāciju atbild vadība. Mūsu atzinums neattiecas uz Vadības ziņojumu. Veicot finanšu revīziju, mūsu pienākums ir iepazīties ar Vadības ziņojumu un izvērtēt, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta. Ja, pamatojoties uz mūsu veikto revīzijas darbu, mēs secinām, ka Vadības ziņojumā iekļautā informācija ir būtiski sagrozīta, mūsu pienākums ir ziņot par šiem apstākļiem. Iepazīstoties ar Vadības ziņojumu, mēs neesam konstatējuši apstākļus, par kuriem būtu jāziņo.

REVIDĒJAMĀS VIENĪBAS VADĪBAS ATBILDĪBA PAR GADA PĀRSKATIEM

20. Finanšu ministrs ir atbildīgs, lai Saimnieciskā gada pārskats būtu sagatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kas nodrošina Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības uzskaites pamatprincipu aprakstu.

VALSTS KONTROLES ATBILDĪBA

21. Valsts kontroles mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, vai Saimnieciskā gada pārskatā kopumā nav krāpšanas vai kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību, un sniegt par to atzinumu. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, taču tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar Starptautisko revīzijas standartu prasībām, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt ekonomiskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

¹Starptautiskais Revīzijas standarts 701.SRS “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā” (*angļu val. - Communicating Key Audit Matters in the Independent Auditor's Report*) un Augstāko revīzijas iestāžu Starptautiskais standarts (ISSAI) 1701 “701.SRS Praktiskās piemērošanas vadlīnijas”.

PAR BŪTISKA FINANŠU PĀRSKATAM PAKĀRTOTA DARĪJUMA ATBILSTĪBU TIESĪBU AKTIEM UN PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

22. Saimnieciskā gada pārskata revīzijas ietvaros tika vērtēta būtiska finanšu pārskatam pakārtota darījuma atbilstība tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz to attiecas, tas ir, vai piešķirtais finansējums Latvijas valsts simtgades svinību nodrošināšanai tiek izmantots atbilstoši tā piešķiršanas mērķim un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Viedoklis atzinuma sniegšanai Saimnieciskā gada pārskata revīzijas ietvaros ir balstīts arī uz 2017.gada ministriju un centrālo valsts iestāžu finanšu revīziju rezultātiem.

ATZINUMS BEZ IEBILDĒM

23. Revīzijā netika konstatēti tādi tiesību aktu pārkāpumi un neatbilstības, kas būtiski ietekmētu revidentu viedokli par līdzekļu izlietojumu Latvijas valsts simtgades (turpmāk – Simtgade) svinību nodrošināšanai 2017.gadā atbilstību tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz to attiecas.
24. Tomēr vēršam uzmanību uz finanšu revīzijā par Kultūras ministrijas 2017.gada pārskatu konstatēto, ka Kultūra ministrijai nav uzdots apkopot informāciju par citu institūciju izlietoto valsts budžeta finansējumu Simtgades pasākumu īstenošanai no institūciju pašu budžeta līdzekļiem. Tāpēc Kultūras ministrijai tika sniegts ieteikums – nodrošināt sabiedrībai un Ministru kabinetam pilnīgu, skaidri saprotamu un izsekojamu informāciju par Simtgades pasākumiem, kā arī par īstenošanai paredzēto un izlietoto finansējumu, kuru tā apņēmas ieviest 2022.gadā, tas ir, pēc Simtgades svinību noslēguma.
25. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka, lai arī pēc Simtgades svinību noslēguma būs pieejama Kultūras ministrijas apkopotā informācija par iestāžu faktiski izlietoto finansējumu, tomēr revidentu ieskatā saglabājas vairāki trūkumi un riski, kas liedz kvalitatīvi sekot līdzī kopējam finansējuma izlietojumam visā Simtgades pasākumu norises laikā, jo:
- 25.1. tikai attiecībā uz 54% no Simtgades Nacionālajā pasākumu plānā indikatīvi paredzētā finansējuma (31,8 milj. *euro*) visu Simtgades svinību norises laiku darbosies centralizēts uzraudzības mehānisms, kuru jau sākotnēji attiecībā uz Kultūras ministrijas budžeta apakšprogrammu (22.12.00) ir apstiprinājis Ministru kabinets. Par pārējā finansējuma izlietojumu būs atbildīgs katras iestādes vadītājs vispārējā kārtībā, kas tomēr nenosaka pienākumu veikt atsevišķu finanšu līdzekļu izlietojuma uzskaiti šādiem pasākumiem. Līdz ar to situācijā, kad resori to esošā budžeta līdzekļu ietvaros var neierobežoti novirzīt finansējumu Simtgades pasākumiem, saglabājas augsts risks, ka varētu tikt pārsniegts indikatīvi paredzētais resoru pašu budžeta finansējums 26,9 milj. *euro* apmērā, un šo pieņēmumu apstiprina arī revīzijā konstatētais – resori Simtgades pasākumu finansējumu no to esošā budžeta līdzekļiem izlieto lielākā apmērā nekā sākotnēji plānots. Revidentu ieskatā tas varētu norādīt uz iespējamām finanšu rezervēm resoru budžetos;
- 25.2. Simtgades rīcības komitejā apstiprināto Nacionālā pasākumu plāna un Simtgades pasākumu plašo kritēriju dēļ Simtgades pasākumi nav objektīvi identificējami un nodalāmi no citiem institūciju veiktajiem pasākumiem. Simtgades svinību atvērtā koncepcija un nekonkrētie kritēriji ļauj gandrīz jebkuru no iestāžu veiktajām aktivitātēm šo piecu gadu laikā veltīt valsts Simtgadei. Valsts kontrole uzskata, ka tas ir pieļaujams tikai pie nosacījuma, ka netiek apdraudēta pamatfunkciju atbilstoša nodrošināšana un tiek novērsta situācija, kad resori, pārsniedzot sākotnēji plānoto finansējumu Simtgades pasākumu apmaksai, lūdz papildu budžeta finansējumu pamatfunkciju veikšanai;
- 25.3. Simtgades oficiālajā vietnē www.lv100.lv pieejama nepilnīga informācija par Simtgades pasākumiem un tiem izlietoto finansējumu (piemēram, nav skaidri norādīts, ka

Mežaparka Lielās estrādes, Daugavas stadiona rekonstrukcija netiek finansēta no Simtgadei plānotajiem 59,1 milj. euro).

REVIDĒJAMĀS VIENĪBAS VADĪBAS ATBILDĪBA PAR DARĪJUMA ATBILSTĪBU

26. Papildus iepriekš norādītajai atbildībai par gada pārskata sagatavošanu Finanšu ministrijas vadība ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka finanšu pārskatam pakārtots darījums atbilst tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz to attiecas.

VALSTS KONTROLES ATBILDĪBA

27. Papildus iepriekš norādītajai atbildībai izteikt atzinumu par gada pārskata pareizību Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par atzinuma izteikšanu, vai būtisks finanšu pārskatam pakārtots darījums visos būtiskajos aspektos atbilst tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz to attiecas. Šī atbildība ietver revīzijas procedūru veikšanu, lai iegūtu atbilstošus, pietiekamus un ticamus revīzijas pierādījumus, ka būtiskas finanšu pārskatam pakārtotās aktivitātes, finanšu darījumi un informācija atbilst tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz tiem attiecas. Revīzijas procedūras ietver būtiska finanšu pārskatam pakārtota darījuma būtisku neatbilstību riska novērtējumu.
28. Būtiska finanšu pārskatam pakārtota darījuma atbilstības tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem izvērtējums tika plānots un veikts tā, lai iegūtu ierobežotu pārliecību. Šo revīzijas procedūru veids, laiks un apjoms ir ierobežots salīdzinājumā ar to, kas veikts par finanšu pārskata sagatavošanu.

Ar cieņu
valsts kontroliere

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E.Krūmiņa